Ex compendio theologice veritatis de consiliis evangelicis

Consilium autem differt a praecepto, quia consilium est de bono meliori
ad quod non tenemur. Consilia autem multum differunt a praeceptis. Primo
quia ad praecepta tenemur, ad consilia vero non, quia praecepta sunt ne-
cessitatis, consilia vero voluntatis. Item lex vetus dat praecepta, evangelium
vero superaddit consilia. Item consilia pertinent ad perfectos, praecepta
vero ad perficiendos, permissio ad imperfectos, prohibitio vero ad om-
nes. Item praecepta separant nos ab illicitis, sed consilia a concessis.
Item per praecepta declinamus peccatum, per consilia declinamus occasiones
peccandi. Item qui praecepta [?] maiorem meretur poenam [?] per
consilia praemium cumulatur. Item consilium servatum affert praemium,
non servatum non adducit supplicium. Item ad praecepta astringimur
ex debito, sed ad consilia non nisi ex voto. Item consilium per votum
fit praeceptum, sicut ait Augustinus: Vovere [?] est voluntatis, reddere
vero est necessitatis. Item et devotioribus et minoribus quam devotioni et maiori-
bus promissionibus tenemini [?]. Unde multi et multa praecepta sunt
ad devotiores quam sunt ad consilia obligati, et in hiis negligen-
tes esse. Nota quod in lege mosaica fuerunt praecepta iudicialia,
caerimonialia et moralia. Lex autem evangelica iudicialia temperat,
per [?] figuras evacuat, [?] veritatem [?] prohibendo, mo-
ralia praecepta consummat addendo. Addidit autem ea scilicet instruc-
tionem documentorum, promissionem praemiorum et perfectionem consiliorum. Et
iam differt lex mosaica ab evangelica, quia illa figurarum, ista
veritatis; illa poenae, haec gratiae; illa litteralis, haec spiritualis; illa
occidens, haec vivificans; illa timoris, haec amoris; illa servitu-
tis, haec libertatis; illa oneris, haec honoris. **De tribus consiliis evangelicis**

Consilia quae prius adiunxit [?] praeceptis ista sunt. Primum con-
silium est paupertatis, quae consistit in abdicatione proprietatis. Un-
de Dominus: Nisi quis renuntiaverit omnibus quae possidet, non potest meus esse
discipulus. Et: Omnis qui reliquerit domum vel fratres vel agros etc.
propter nomen meum, centuplum accipiet et vitam aeternam possede-
bit. De hac dicit Ieronimus: Monachus habens obolum [?] valet [?]

obsolutum. Secundum consilium est obediencie. Unde in regula. Super cathedram
moysi sederunt scribe et pharisei que dixerint facite. Math. Si quis
vult post me venire abneget semetipsum et tollat crucem suam
et sequatur me. Sciendum autem quod duplex est obediencia scilicet perfecta que se extendit
ad omnia que non sunt contra deum et contra regulam quam quis professus est
et que dispositioni prelati non subduntur. De hac obediencia dicit Bernardus
perfecta obediencia legem nescit terminis non artatur non continetur professionis
angustiis. Ad hanc nullus tenetur debito necessitatis sed solum perfectiores sunt
tenentur sed cumulant carismata meliora. Alia est obediencia imperfecta
sufficiens tamen ad salutem qua quis obedit tantum in hiis que sunt
promisit vel in eis que in illis implicite continentur sed preter illa per
que religiosus ingressus vel professio non fuit ut extra officia
et huiusmodi et talis obediencia necessaria est. Unde dicit Bernardus in regula quod
si prelatus preciperet aliquid impossibile temptandum est facere, loquitur de
obediencia perfecta quam debet habere subditus in hiis ad que non obligatur
ad prelati preceptum consilii est et magne perfectionis et non necessitatis.
Et sic sunt ad simpliciter admonitionem talis quam maioris perfectionis
nomen est. Tercium consilium est castitatis. De quo dicit dominus Math. 19 Sunt
eunuchi qui seipsos castraverunt propter regnum celorum. Dico autem
vobis quicumque dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem et aliam
duxerit mechatur et qui dimissam duxerit mechatur. Dicunt ei dis
cipuli eius Si ita est causa hominis cum uxore non expedit nubere.
Qui dixit illis Non omnes capiunt verbum istud sed quibus datum est. Sunt
enim eunuchi qui de matris utero sic nati sunt et sunt
eunuchi qui facti sunt ab hominibus et sunt eunuchi qui seipsos castra
verunt propter regnum celorum qui potest capere capiat. Hic sunt tria
Non omnes capiunt verbum istud i. non omnes implent preter prop
ter continentiam quia non omnibus datum est a deo nec omnibus precipitur ad pre
ceptum continere et hoc exponit dominus subiungens sunt enim eunuchi qui de
matris utero etc. Dicit glossa Tria sunt genera eunuchorum duo carna
lium qui sic nascuntur et qui captivantur et dilectis duarum ab
stergit Tercium est spirituale qui non possidet esse eunuchi propter regnum

pertinet. Item per caput capiat. Glo. Vox et hortatus nec mitibus
propter dictum ubique contingit cuius suas specialiter cum querat voluptatis
et prudencie simpliciter propter. Ad id pertinet quod ait audistis
quia dictum est antiquis non mechaberis ego autem dico vobis quoniam
omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam iam mechatus est eam in corde
suo. Ubi dicitur quod non solum dampnabitur qui consentit ad opus mer
itur sed eciam consensus ad delectandum. Ad quod sciendum quod concupiscencia
ex subito motu venialis peccatum est sed concupiscencia ex deliberatoria
consensu mortale est. Tercia est quod spiritualia et corporalia
omnis confessor diligenter quia per nos confessionis elongat a ma
lo non solum quantum ad culpam sed etiam quantum ad causam. Omni
umque malum oritur ex triplici radice scilicet ex concupiscencia carnis
ex concupiscencia oculorum et superbia vite. Quarta est quod spiritualia
confessor nos elongat ab hac triplici radice peccandi. Quinta
spiritualia et caritatis suis diligentibus. Ait: Diligite inimicos vestros
illud quantum ad dilectionis affectum et preceptum sed quantum ad de
lectionis effectum et spiritualia ex inimico [illegible] et gloriam
[illegible] sed ostendit ille signa benivolentie hoc est confessionis et
spiritualia [illegible] ad hoc non omnes tenentur. Sexta [illegible] inimico
sue familiaritatis quod verum patitur vel necessitas opporteret
cum dicta et vel quando ille qui hostis habetur ad familiaritatem se
ingerit si habeat presumpcio quod non simulate vel [illegible]
faciat ex tunc presumendum et diligendus et non inter amicos depu
tandus est. Septima quod ille qui patitur iniuriam ultro se ad familiari
tatem inimico ingerat hoc est confessionis et [illegible] quod aliquis iniuriam passus
reconciliatorem querat et cetera non est debitum necessarium ad salutem quod non
est salus sed est confessionis et spiritualis quod magnum [illegible] perfeccione
studium spiritualium et [illegible] ait: Si quis te percusserit
in una maxilla prebe ei et alteram. Hoc sic intelligitur prebe
ei et alteram id est paratus esto sustinere aliam percussionem. Et istud con
silium et parare [illegible] corporis. Octava ad id pertinet

aliud consilium quod est preter preceptum ablacionis rerum sicut est illud
Si quis tecum vult in iudicio contendere et tunicam tollere dimitte ei et
pallium. Non quod contingat sua repetere coram iudice fidelis Augustinus
sed non contencione et fraude aut non caritate. Secundum ullis licet
et non licet infirmis et imperfectis perfectis autem non. Vnde non re-
petere consilium est infirmis perfectis non preceptum. Illis autem qui
renunciaverunt proprietati non licet repetere sua aut sua sed ut con-
gregacionis nec proprie sed communi quod bonum. Sextum consilium est
inferendi et erogacionis pure elemosine ut est illud Si pre-
tendis te hominem esse. Si vis perfectus esse vade et vende
omnia que habes et da pauperibus et veni sequere me. Non
quod dare ea que sunt propria est necessarium sed dare ea quibus indi-
gemus est consilium. Augustinus. Melius est minus egere quam plus habere
Eciam aut dicit dominus omnia que vultis ut faciant vobis homines
et vos eadem facite illis. Hic intelligendum est Commendacioni vul-
tis honorabiliter et dictante caritate ut faciant vobis homines et
Vnde si peterimus aliquid et si non indigerimus non vellemus
honorabiliter nobis dari etc. Septimum consilium est de simplici
verbo ut ibi Sit sermo vester est est Non non. Simplex sermo
est si affirmacio vel negacio est in ore sicut eciam in corde
Ad hoc consilium adducitur et illud Audistis quia dictum est anti-
quis Non periurabis ego autem dico vobis Non iurare omnino
Non quod iurare quantum ad firmitatem pertinet preceptum est
Non iurare autem quantum ad perfectos pertinet consilium et perfectis
autem dicitur non iurare per creaturas scilicet per celum vel per terram
vel per capillum capitis ydolatrarum quia sic credamus aliquid
numinis esse in illis sicut et in iudeis iuramenta per
ewangelia vel per crucem id est per eum cui hec dedicata sunt
Octauum consilium est de vitanda occasione peccati. Vnde dicitur
Si oculus tuus scandalizet te erue eum et proice abs te.
Secundum Augustinum Nullum membrorum ad licitum eruere precipitur sed

occasio peccandi potest esse occasio peccandi quod apperte
et tunc oculus scandalizat. Secundo ut sit bona intentio tunc
oculus dexter scandalizat vel potest esse occasio peccandi
ex alio scilicet quod contra te et hoc cum bona intentione tunc manus
dextera scandalizat. Tertio potest esse occasio peccandi scilicet ab
aliquo homine et hoc tripliciter a consiliario qui dicitur oculus vel ab adiutore
qui dicitur manus et tunc dexter qui est consiliarius vel adiutor in
spiritualibus. Huiusmodi ergo qui scandalizant te abscindendi sunt quia
occasiones peccandi fugiende sunt. Nonum capitulum est de rec
titudine intentionis ad simplicitatem finis unde dicitur Attendite ne
iustitiam vestram faciatis coram hominibus ut videamini ab eis.
Item alibi Nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua.
Item Sic luceat opera vestra bona coram hominibus ut glorificent
patrem qui in celis est. De hiis nota quod contingit constituere
duos fines scilicet temporalem et eternum sed per eternum est finis ultimus
hoc bene licet. Contra ad spiritualis ut est predicatio non potest
licite referri ad finem temporalem. Item nota quod qui temporalia referunt
in deum quod non sunt facienda mala ut veniant inde bona.
Et hoc est quod ait Augustinus Non debemus evangelizare ut man
ducemus sed manducare ut evangelizemus. Nota quod tenemur
illos actus referre in deum quorum habemus dominium quia
pro vobis ut est manducare cogitare eligere et plura. Sed non
tenemur actus omnes de obedientia nostra referre in deum ut
est intuitus appetitus et huiusmodi. Decimum capitulum est de conformi
tate operis ad doctrinam ut ibi Alligant onera gravia et impor
tabilia et digito suo nolunt movere ea. Dicunt enim et non
faciunt. Et est ypocrita. Eice primo trabem de oculo tuo et postea
videbis eicere festucam de oculo fratris tui. Nota quod predicator
assimilatur quoniam intentio spiritualis scilicet de hiis que pertinent ad salutem
statum. Aliquid asserit intentio secundum statum professoris puta reli
gionis primo tenetur predicator facere quod dicit ne asserat

omnes ad hoc tenentur 2° non non tenetur nisi et apud illa per-
fectionem veniret Item ad malum pertinet predicando dispergi
quod opus in peccato notorio permittit qui predicat sine ipse ne-
cessitatis officium hoc faciat sive ex voluntate quod scandalizat
Item at in peccato occulto si predicat et non studet ex deo
suo compungi adhuc vere peccat quod videtur contempnere
Undecimum capitulum 2 de vitanda sollicitudine ut ibi Nolite
solliciti esse dicentes, quid manducabimus aut quid bibemus Et ibi Nolite
solliciti esse de crastino Secundum Gregorium 2 quod corporis 2 sollicitudo
spiritualis 2 laudabilis et 2 providere spiritualibus unde apostolus i ad
Corinthios vii Cum sine uxore cogitat que dei sunt ut placeat
deo Item ad Ro. de plenitudine Item pastor sollicitudine 2a et
tollerabilis et 2 ista sollicitudo temporalis cure quo ad corpus
Luc. Martha Martha sollicita es et turbaris erga plu-
rima 3a 2 vituperabilis et illa 2 superflue thezaurisantis
quo ad avaritiam Item peccatori autem dedit afflictionem dei ut addat
et congreget Et hec 2 vanitas et cassa sollicitudo [illegible]
Sollicitudo prima precipitur 2a permittitur 3a prohibetur Duodecimum
capitulum vicesimum 2 fraterne correctionis Ut ibi xviij Si pecca-
verit in te frater tuus corripe eum inter te et ipsum solum et
Nota quod corripere fratrem quandoque 2 consilium ut qui corripit pro
venialibus quandoque 2 preceptum ut corripere de mortalibus et
de isto 2° non ad omnes pertinet et obligat [illegible] non ad
[illegible] loco et tempore quo vacat et credit quod vel sit talis
correptio Secundum quod corporis 2 correptio Amoris timoris
et pudoris Unde ordinem correptionis docet deus 2 [illegible]
primo eum debet frater esse inducendum amore eum iubet in
singularitate quando dicit Corripe eum inter te et ipsum solum
Si hoc non valet docet eum 2° inducendum esse timore unde
ait Si te non audierit adhibe tecum vel duos testes ut
in ore duorum vel trium stet omne verbum 3° docet ut si
hoc non valuit quod inducet eum pudore unde dicit Si non

illos audierit dic ecclesie Si autem ecclesiam non audierit sit tibi
sicut ethnicus et publicanus. v. capitulo ad ... et per veritatem
Sane predictus ordo fraterne correptionis intelligitur tantum de
criminalibus que de culpis quibus solent claustrales in
capitulis sine correptione non premissa monitione Quilibet tamen cau-
sam aliud caveat ne faciat hoc ad diffamandum sed ad
corrigendum quia si prius quam deliberatio contrarium fecerit mor-
taliter peccat